UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DLXXVII. ad annum DXC.

Parisiis, 1644

Epistola VI. Pelagii Papae II. Qvae Est Secvnda Ad Episcopos Istriae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15221

Visual Library

trium capitulorum damnationem in quinta Synodo factam approbare & ratam habere) *epistolam satis vtilem misit, quam beatus Gregorius cum adhuc esset diaconus scripsit.* Hæc epistola sancti Pelagii a Gregorio adhuc diacono conscripta, eiusdem plane generis est cuius erat illa beati Leonis decima ad Flauianum scripta; quæ cum epistolæ nomine scripta esset, ob sui amplitudinem atque tractatum tomus dicebatur. Nam & ipsa Pelagii epistola ab ipso sancto Gregorio liber est nuncupata, de quo ad Hiberniæ episcopos dum scribit epistola 36. lib. 2. hæc habet: *Vt igitur de tribus capitulis, animis vestris ablata dubietate, possit satisfactio abundanter infundi; librum quem de hac re sanctæ memoriæ decessor meus Pelagius papa scripserat, vobis vtile iudicaui transmittere: quem si posito voluntariæ defensionis studio puro vigilantique corde volueritis relegere, eum vos per omnia secuturos, & ad vnitatem nostram reuersuros nihilo minus esse confido.* Quantæ autem esset efficaciæ liber iste, ex his quæ mox idem Gregorius subdit intelligere possumus, vbi ait: *Porro si post huius libri lectionem in ea qua estis volueritis deliberatione persistere, sine dubio non rationi operam, sed obstinationi vos dare monstratis.* Hanc epistolam illustrissimus cardinalis Baronius vna cum duabus sequentibus eiusdem Pelagii a Nicolao Fabro Parisiensi viro doctissimo accepit.

Cum adhibitum satis bene præparatum pharmacum animis schismaticorum male affectis nihil prodesset, imitatus Pelagium I. aduersus ipsos Smaragdum Italiæ exarchum Rauennæ degentem exagitauit: qui haud impigre eosdem coercere aggressus est, nec cessauit, quousque depascentem ecclesiam morbum ex iis regionibus, teste Diacono lib. 3. cap. 12. penitus auferret.

EPISTOLA VI.

PELAGII PAPÆ II.

QVÆ EST SECVNDA AD EPISCOPOS ISTRIÆ.

Dilectissimis fratribus Eliæ vel aliis episcopis Istriæ Pelagius episcopus.

DILECTIONIS vestræ per eos quos direxistis scripta suscepimus, relectisque his, graui sumus mœrore & dolore perculsi; cum neque his quæ nos vobis scripsimus respondistis, neque, vt fraternam decuerat caritatem, fidei nostræ satisfactione suscepta ad vnitatem ecclesiæ reuertendi obedientiam commodastis; postremo nec eos aliter qui venerunt dirigere pertulistis, vt apertissimam lucidissimamque satisfactionem se paterentur accipere: sed scripto nobis quasi capitulare, vel interdictum potius ostenderunt, nihil iniunctum sibi a vobis aliud asserentes,

nisi vt vestræ tantummodo essent portatores epistolæ. In qua tamen nullam rationis satisfactionem quæsisse vos legitur, sed velut iudicatum quid nobis expressisset, quod quam prauum sit, quam iniustum, patrumque regulis inimicum, si volueritis ad cognitionem veritatis accedere, splendidissime cum diuino auxilio potestis addiscere. Vnde nos cum Propheta lacrymabiliter conuenit exclamare: *Obmutui, & humiliatus sum, & silui a bonis, & dolor cordis mei renouatus est.* Renouatus est dolor cordis nostri, quando diuturnæ diuisionis scandalum minime tanto fidei fulgore superatur, maxime quia prauorum hominum persuasione decepti, scripta nobis diuersis infecta contagiis direxistis: & quod in epistolis patrum quædam testimonia non incongrua solum, sed nec ad causam pertinentia tentastis inserere: ita vt nec ordinem testimoniorum, qui in ipsis epistolis patrum legitur, seruaretis: quippe vt quod scriptum nomine alterius fuerat, alterius nominis titulo promeretur. In quo euidenter dictum vobis apostolicum constat aptari: *Nescientes neque de quibus dicunt neque de quibus affirmant.*

Pſal. 38.

1. *Tim.* 1.

Quod quidem non vestræ malitiæ vel calliditati credimus adscribendum, sed veneno hostis maligniſſimi perspicimus exquisitum: qui zizania seminare per visa iræ vsque in finem sæculi, in Dei ecclesia non quiescit. Ex quo intelligimus, fraternitatem vestram epistolas, de quibus posuistis testimonia, non legisse: neque enim si vobis eorum scriptura constaret, illa quæ apertissime pro fidei tantummodo causa sunt posita, aliis congruere fingeretis, propter quod ab errore diuisionis, in quem falsis opinionibus incidistis, hortor & opto vos celerius reuocari, & *non* (sicut scriptum est) *iugum cum infidelibus ducere*, sed illi iterum iugo mansueta colla submittere, de quo ipse Dominus dicit: *Iugum enim meum suaue est, & onus meum leue est:* quod nullo modo poterit quis vel ferre vel discere, nisi eidem iugo caritatis vinculis fuerit subiugatus, ipsi oneri per dilectionem quippe vt spiritali sarcinæ mentes, humeros, viresque subdiderit. Sicut namque animositas absciſſionis intellectum facit per superbiam colligare, ita recuperatæ caritatis humilitas mentes in vnitate fidei perseueranter ad cognitionem veritatis illuminat.

2. *Cor.* 6.

Matth. 11.

Pro-

Propter quod præsentium portatoribus quos fraternitas vestra direxit, & ex codicibus & ex antiquis polypticis scrinii sanctæ sedis apostolicæ relecta sunt aliqua, quibus euidenter apparet, nihil eorum quæ in vestra posuistis epistola causa trium capitulorum conuenire vllatenus, aut verisimiliter coaptari. Ideoque necesse est, vos omnes epistolas synodales solicite vigilanterque percurrere, vt euidentius agnoscatis, quia sancti patres nihil aliud de Calchedonensi Synodo in suis epistolis firmauerunt, nisi vt inuiolabilis fidei definitio seruaretur. Nam ad eamdem Synodum confirmandam beatæ recordationis prædecessor noster papa Leo scribens, inter alia sic ait: Ne ergo per malignos interpretes dubitabile videatur, vtrum quæ in Synodo Calchedonensi per vnanimitatem vestram de fide statuta sunt approbarim, hæc ad omnes fratres & coepiscopos nostros, qui prædicto Concilio interfuerunt, scripta direxi, quæ glorioſissimus & clementissimus princeps, sicut popposci, in notitiam vestram mittere pro catholicæ fidei amore dignabitur: vt & fraterna vniuersitas & omnium fidelium corda cognoscant, me non solum per fratres qui vicem meam executi sunt, sed etiam per probationem gestorum synodalium, propriam vobiscum muniſſe sententiam: in sola videlicet fidei causa, (quod sæpe dicendum) propter quam generale Concilium, & ex præcepto Christianissimorum principium, & ex consensu apostolicæ sedis, placuit congregari.

Sed ne forte animis vestris aliqua adhuc videatur quæstio aut dubietas remanere, apertius quæ ad Maximum Antiochenæ ecclesiæ antistitem scripserit pariter curauimus indicare. Post plurima itaque sic ait: Si quid sane ab his fratribus, quos ad sanctam Synodum vice mea misi, præter id quod ad causam fidei pertinebat, gestum esse perhibetur; nullius erit firmitatis: quia ad hoc tantum ab apostolica sede directi sunt, vt exciſis hæresibus, catholicæ essent fidei defensores. Quidquid enim præter speciales causas synodalium Conciliorum ad examen episcopale defertur, potest diiudicandi habere rationem, &c. Ecce, sicut superius dictum est, cognoscitis, fratres carissimi, nihil aliud sæpe fatum præ-

deceſſorem noſtrum, quam ea quæ de fidei firmitate definita ſunt, confirmaſſe, quod pene in omnibus epiſtolis eius, ſi volueritis, plenius poteſtis cognoſcere. Nam priuatæ cauſæ, quæ illic poſt definitionem fidei actæ ſunt, non ſolum minime confirmauit, ſed & retractari atque diiudicari conceſſit. In encycliis vero (quod eſt epiſcopalium collectio literarum, ex quibus aliqua in ſcriptis veſtris teſtimonia incongrue ſimiliter poſuiſtis) vnde mota ſit cauſa, vel quid piæ recordationis Leo imperator per vniuerſas prouincias ſacerdotibus ſcripſerit conſulendo, aut qualiter ab ipſis reſponſa ſuſceperit, nobis quoque tacentibus, eorum lectione valebitis plenius informari: vt nulla de cetero in veſtris cordibus malignæ excogitatio prauitatis locum ſubreptionis inueniat. Nos enim propter prolixitatem huius epiſtolæ ordinem cauſæ ipſius declinauimus indicare. Nam ſi cum ſtudio caritatis, quæ a nobis ſcribuntur, cum timore Domini ſolicite vigilanterque relegetis: facile ſentietis, quantum ſit periculum pro ſuperfluis quæſtionibus, & hæreticorum defenſione capitulorum, tamdiu ab vniuerſali eccleſia ſegregari.

Nolite ergo amore iactantiæ, quæ ſuperbiæ ſemper eſt proxima, in obſtinationis vitio permanere: quando in die iudicii nullus veſtrum excuſare ſe valeat: & neque Theodorus Mopſueſtinæ, neque Ibæ epiſtola, quæ ab aduerſariis eſt prolata, ante tribunal tanti iudicis vobis valeat ſubuenire. Doctori itaque gentium pareamus, qui in prima ad Corinthios epiſtola dicit: *Æmulamini chariſmata meliora, & adhuc excellentiorem viam vobis demonſtro.* Quæ ergo maiora ſint, & a ſe demonſtranda promittat, ex ipſius voce audiamus intentius. *Si linguis hominum loquar & angelorum, caritatem autem non habeam, factus ſum ſicut æs ſonans, aut cymbalum tinniens. Et ſi habuero prophetiam, & nouerim omnia myſteria, & ſi habuero omnem fidem, ita vt montes transferam, & ſi diſtribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & ſi tradidero corpus meum vt ardeat, caritatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt.* & iterum: *Fides, ſpes, caritas, tria hæc, maior autem his caritas.* Quam igitur ante Dominum poteritis habere fiduciam, quando nullum ſcandalum generari vobis de fidei noſtræ integritate cernentes, tan-

1. Cor. 12.

1. Cor. 13.

Ibidem.

tis temporibus per ſuperfluas quæſtiones ab eccleſia Dei, quæ vna eſt, & a fraterna caritate vos diuidi duratis. Vbi namque ſit eccleſia conſtituta, licet ipſius Domini voce in ſancto euangelio ſit apertum, quid tamen beatus Auguſtinus eiuſdem dominicæ memor ſententiæ definierit, audiamus. In his namque, ait, eſſe Dei eccleſiam conſtitutam, qui ſedibus apoſtolicis per ſucceſſionem præſulum præſidere noſcuntur. Et quicumque ab earumdem ſedium ſe communione vel auctoritate ſuſpenderit, eſſe in ſchiſmate demonſtratur. Et poſt alia: Poſitus foris, etiamſi pro Chriſti nomine mortuus fueris, inter membra Chriſti *. Patere pro Chriſto, hærens corpori, pugna pro capite. Sed & beatus Cyprianus egregius martyr in libro quem de vnitatis nomine titulauit, inter alia ſic dicit: Exordium ab vnitate proficiſcitur: & primatus Petro datur, vt vna Chriſti eccleſia & cathedra monſtretur: & paſtores ſunt omnes, ſed grex vnus oſtenditur, qui ab apoſtolis vnanimi conſenſione paſcatur. Et poſt pauca: Hanc eccleſiæ vnitatem qui non tenet, tenere ſe fidem credit? Qui cathedram Petri, ſuper quam eccleſia fundata eſt, deſerit, & reſiſtit, in eccleſia ſe eſſe confidit? Item poſt alia: Ad pacis præmium peruenire non poſſunt, quia pacem Domini diſcordiæ furore ruperunt.

* non numeraberis.

Item ex eodem libro ſic ait: Ad ſacrificium cum diſſenſione venientes reuocat ab altari, & iubet prius concordare cum fratre, tunc cum pace redeuntes Domino munus offerre: quia nec ad Cain munera reſpexit Deus: neque enim habere Dominum pacatum poterat, qui cum fratre pacem per zeli diſcordiam non habebat. Quam ſibi igitur pacem promittunt inimici fratrum? Quæ ſacrificia celebrare ſe credunt æmuli ſacerdotum? Secum eſſe Chriſtum cum collecti fuerint opinantur, hi qui extra eccleſiam colliguntur? Tales etiam ſi occiſi in confeſſione nominis fuerint, macula iſta nec ſanguine abluitur. Inexpiabilis & grauis culpa diſcordiæ nec paſſione purgatur. Eſſe martyr non poteſt, qui in eccleſia non eſt: ad regnum peruenire non poterit, qui eam quæ regnatura eſt derelinquit. Et poſt alia: Cum Deo manere non poſſunt, qui eſſe in eccleſia Dei vnanimiter noluerunt: ardeant licet flammis & ignibus traditi, vel obiecti beſtiis animas

Matth. 5.

Geneſ. 4.

ſuas ponant: non erit illa fidei corona, ſed pœna perfidiæ: nec religioſæ virtutis exitus glorioſus, ſed deſperationis interitus: occidi talis poteſt, coronari non poteſt.

Item eiuſdem: An eſſe ſibi cum Chriſto videtur, qui aduerſus ſacerdotes Chriſti facit? qui ſe a cleri eius & plebis ſocietate ſecernit? Arma ille contra Deum portat, contra Dei diſpoſitionem repugnat: hoſtis altaris aduerſus ſacrificium Chriſti rebellis, pro fide perfidus, pro religione ſacrilegus, inobſequens ſeruus, filius impius, frater inimicus, contemptis epiſcopis & Dei ſacerdotibus derelictis, conſtituere audet aliud altare. Item cuius ſupra: Peius ſchiſmatis crimen eſt, quam quod hi qui ſacrificauerunt: qui tamen in pœnitentia criminis conſtituti Dominum plenis ſatisfactionibus deprecantur. Hic eccleſia quæritur & rogatur, illic eccleſiæ repugnatur. Hic poteſt neceſſitas fuiſſe, illic voluntas tenetur in ſcelere. Hic qui lapſus eſt, ſibi tantum nocuit, illic qui hæreſim vel ſchiſma facere conatur, multos ſecum trahendo decepit. Hic animæ vnius eſt damnum, illic periculum plurimorum. Certe ſe peccaſſe hic intelligit & lamentatur & plangit, ille tumens in peccato ſuo, & ipſis ſibi delictis placens, a matre filios ſegregat, oues a paſtore ſolicitat, Dei ſacramenta diſturbat, & cum lapſus ſemel peccauerit, ille quotidie peccat. Poſtremo lapſus martyrium poſtmodum conſecutus poteſt regni promiſſa percipere: ille ſi extra eccleſiam fuerit occiſus, ad eccleſiæ non poteſt præmia peruenire.

Item qui ſupra: Quod ſi in ſcripturis ſanctis frequenter & vbique diſciplina præcipitur, & fundamentum religionis a fidei obſeruatione ac timore proficiſcitur, quid cupidius appetere, quid magis velle ac tenere nos conuenit, quam vt radicibus fortius fixis, & domiciliis noſtris ſuper petræ robuſtæ mole ſolidatis, inconcuſſi ad procellas ac turbines ſæculi ſtemus, vt ad Dei munera per diuina præcepta venire poſſimus?

Et ideo hortamur dilectionem veſtram, & obſecramus, vt tam terribilia patrum teſtimonia cognoſcentes, nullo modo patiamini vlterius in diuiſione eccleſiæ perſiſtere? ſed in viſcera ſanctæ matris catholicæ atque apoſtolicæ regredi tota mentis intentione * celerate: vt

* accelerate

radicati in caritate vnitatis atque fundati dicere mereamur: *Ecce quam bonum & quam iucundum, habitare fratres in vnum:* veraciter exclamantes: *Repletum est gaudio os nostrum, & lingua nostra exultatione.* Quibus breuiore quidem stylo, abundanti tamen caritate responsis, & de fraternitatis vestræ mentibus: & de diuinæ misericordiæ virtute confidimus, vos sanctæ citius reformari indubitanter ecclesiæ. Si tamen pro nostris adhuc delictis aliquid inimicus animarum vobis obstinationis (quod absit) aut dubietatis intulerit, secundū quod interlocutio nostra gestorum apud nos habitorū suprema complectitur, & sicut excellentissimo domino filio nostro Smaragdo exarcho Italiæ supplicare curauimus: instructas huc ad nos personas, quibus facilius reddenda recipiendaque sit ratio, mittere festinate, vt nulla deinceps consensus vestri dubietas supersit, aut tarditas, si eis satisfactio plena reddatur. Vel si hoc pro longinquitate locorum, vel temporum qualitate paueſcitis, illic Rauennæ fiat congregatio sacerdotum, quo nos etiam qui loco nostro interſint, diuinitate propitia, dirigemus, a quibus satisfactionem pleniſſimam capiatis; ne amplius animæ simplices diuisæ a sancta ecclesia pro superfluis quæstionibus tam longa obstinatione remaneant, nec per vos, quos dominici gregis decet esse pastores, oues a septis ecclesiasticis euagantes rapacis lupi dentibus consumantur. *Pſal. 132.* *Pſal. 125.*

EPISTOLA VII.

PELAGII PAPÆ II.

QVÆ EST TERTIA AD ELIAM ET EPISCOPOS ISTRIÆ.

Dilectissimis fratribus Eliæ vel vniuersis episcopis in Istriæ partibus constitutis, Pelagius episcopus.

VIRTVTVM mater caritas, quæ redemptoris sui lucris seruiens, quæ nunquam ea quæ sua sunt quærit. *Extat supra in fragmentis Synodi quintæ generalis Constantinopolitanæ II.* Liber Pelagii II. seu epistola cōtra schismata Istriæ.